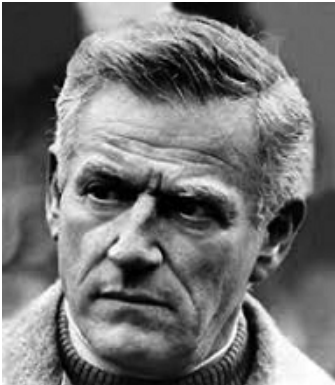

Kramer Stanley (1913-2001) :

Americký režisér, po matke poľského a po otcovi rakúskeho pôvodu. Po dokončení univerzitných štúdií začal od roku 1933 pôsobiť v Hollywoode ako strihač, neskôr scenárista. Počas vojny bol vedúcim produkcie dlhých hraných filmov. Vzápätí sa presadil ako režisér.

V roku 1947 založil vlastnú produkčnú firmu, pre ktorú R. Fleischer nakrútil podľa románu R. Lardena film *Tak to je New York*. Ďalšie významné filmy z Kramerovej produkcie: *Champion*, zo zákulisia boxu, *Domov statočných*, proti diskriminácii černochoch v armáde (obidva z 1949 v réžii M. Robsona), *Muži*, o rehabilitácii vojnových invalidov (režisér F. Zinnemann, 1950), *Cyrano z Bergeracu* (režisér M. Gordon, 1950), *Smrť obchodného cestujúceho* podľa hry A. Millera (režisér L. Benedek, 1951), western *Na pravé poludnie* (režisér F. Zinnemann, 1952), *Divoch*, o mladých výtržníkoch na motocykloch (režisér L. Benedek, 1954) a *Vzbura na lodi Caine*, dráma o morálnej zodpovednosti dôstojníkov v námorníctve (režisér E. Dmytyk, 1954).

V roku 1955 vznikla jeho prvá samostatná režijná práca *Not as a Stranger* (Nie ako cudzinec), dráma chirurga s R. Mitchumom, roku 1957 v španielskych interiéroch podľa Forrestovho románu *Delo z napoleonských vojen* *The Pride and the Passion* (Pýcha a vášeň), roku 1958 nasledovala dráma zameraná proti rasovým predsudkom o úteku dvoch väzňov *Útek v reťaziach* (*The Defiant Ones*) s S. Poitierom a T. Curtisom.

V roku 1959 vytvoril podľa románu N. Shuta film *On the Beach* (*Na brehu*), varovanie pred katastrofou hroziacou z rozpútania atómovej vojny.

Roku 1960 vznikol film s obžalobnou tematikou *Kto seje vietor* (*Inherit the Wind*) o procese s učiteľom, ktorý bol v dvadsiatich rokoch minulého storočia postavený v štáte Tennessee pred súd, pretože vyučoval Darwinovu evolučnú teóriu. Hral v ňom S. Tracy a F. March.

V roku 1961 nakrútil film o súde nad nacistickými vojnovými zločincami *Norimberský proces* (*Judgement at Nuremberg*) so S. Tracym v úlohe starého amerického sudcu a M. Dietrichovou v úlohe vdovy po nemeckom generálovi.

Roku 1962 umožnil ako producent J. Cassavetesovi nakrútiť film *Dieťa čaká* a H. Cornifieldovi protirasistickú snímku *Nátlak*. Roku 1963 vytvoril v duchu klasických nemých grotesiek komédiu s pacifickým podtextom *To je ale bláznivý svet* (*It's a Mad, Mad, Mad, Mad World*), 1965 sfilmoval románový bestseller K. A. Porterovej *Ship of Fools* (Lod' bláznov) s medzinárodným hereckým obsadením (S. Signoretová, V. Leighová, O. Werner, H. Rühmann a i.).

V roku 1967 vznikol film *Hádaj, kto príde na večeru* (*Guess Who's Coming to Dinner*), príbeh rodičov, ktorý prijímú do rodiny černoškého snúbenca, s K. Hepburnovou, S. Tracym (jeho posledná úloha) a S. Poitierom.

Roku 1968 nakrútil v Taliansku komédiu z poslednej fázy minulej vojny *The Secret of Santa Vittoria* (Tajomstvo vínnych pivníc zo Santa Vittorie) s A. Magnaniovou a A. Quinnom, roku 1971 film o revoltujúcej vysokoškolskej mládeži *R. P. M.* (skratka Revolution Per Minute) s Quinnom v úlohe rektora a v Arizone film *Bless the Beasts and Children* (Chráňte zvieratá a deti) o skupine mladých chlapcov z prázdninového tábora, ktorý sa vypravia chrániť prírodnú rezerváciu byvolov pred sviatočnými lovcami.